

Improvisaatio vuorovaikutuksen ja viestinnän opetuksessa

Miten vuorovaikutusta ja kulttuurienvälistä viestintää voidaan opettaa tavalla, joka tekee näkyväksi myös kehollisen, ei-kielellisen ja tilannesidonnaisen viestinnän?

Improvisaatio on taidelähtöinen menetelmä, jonka avulla voidaan harjoitella vuorovaikutusta, lisätä viestintärohkeutta ja rakentaa psykologisesti turvallista oppimisympäristöä. Esityksessä tarkastellaan improvisaatiota viestinnän opetuksen menetelmänä ja esitellään kaksi menetelmällä toteutettua opetuskokonaisuutta: Lappeenrannassa toteutetun LUT-yliopiston intervention vuosina 2023 ja 2024 sekä LAB-ammattikorkeakoulussa keväällä 2026 toteutetun Intercultural Improv -kokonaisuuden.

Lappeenrannassa interventio toteutettiin LUT-yliopiston ensimmäisen vuoden opiskelijoille osana monikielistä opintojaksoa. Siinä hyödynnettiin muun muassa lämmittelyharjoituksia, kontakti- ja statusharjoitteita sekä tarjous–tyrmäys–hyväksyntä -rakenteita, joiden tavoitteena oli vahvistaa yhteistyötaitoja, puhumisrohkeutta sekä epävarmuuden sietoa. Opiskelijat kuvasivat palautteessaan kokemusta odotettua hauskemmaksi, oivalluttavaksi ja omaa viestintätäytyliä luotaavaksi.

Intercultural Improv -kokonaisuudessa improvisaatio yhdistyi kulttuurienvälisen viestinnän opetukseen. Työpajoissa käsiteltiin esimerkiksi omaa viestintätäytyliä, nonverbaalista viestintää, katsekontaktia, tilankäyttöä, status- ja valtasuhteita sekä viestintätäytylien yhteensovittamista. Opiskelijat kokivat kirjallisen palautteen perusteella työpajan turvalliseksi, osallistavaksi ja hyödylliseksi erityisesti erilaisten viestintätäytylien tunnistamisessa, nonverbaalisen viestinnän havaitsemisessa ja uusien toimintatapojen kokeilemisessa.

Puheenvuoro tarjoaa pedagogisen esimerkin siitä, miten improvisaatio voi yhdistää viestinnän teorian, kokemuksellisen oppimisen ja käytännön vuorovaikutusharjoittelun korkeakouluopetuksessa.